

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 23 grudnia 2020 r.

Pozycja 384

POSTANOWIENIE z dnia 20 października 2020 r. Sygn. akt Ts 103/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Wojciech Sych – przewodniczący
Mariusz Muszyński – sprawozdawca
Zbigniew Jędrzejewski,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 30 października 2019 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej W.P.,

postanawia:

nie uwzględniać zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 29 czerwca 2019 r. (data nadania) W.P. (dalej: skarżący) wystąpił o stwierdzenie, że art. 89 § 2 i § 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. – o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2019 r. poz. 825, ze zm.; dalej: ustawa o SN) jest niezgodny z art. 2 i art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Postanowieniem z 30 października 2019 r., doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 4 listopada 2019 r., Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2072, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p. TK). Trybunał uznał, że: wskazane przez skarżącego pismo Prokuratora Prokuratury Krajowej z 11 marca 2019 r. (sygn. akt [...]) nie spełnia przesłanek do uznania go za rozstrzygnięcie ostateczne; zakwestionowane przepisy prawne nie stanowiły podstawy jego wydania; kwestia drogi sądowej nie została ostatecznie rozstrzygnięta i w związku z tym nie zostało naruszone prawo do sądu; art. 2 Konstytucji i wynikająca z niego zasada demokratycznego państwa prawnego powołany został jako samodzielny wzorzec kontroli zakwestionowanych przepisów ustawy o SN.

Na postanowienie to – 12 listopada 2019 r. (data nadania) – pełnomocnik skarżącego złożył zażalenie, w którym wniósł o jego uchylenie. W zażaleniu tym podniósł zarzut naruszenia art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK. Jako istotę tego narusze-

nia wskazał „błędą subsumpcję okoliczności faktycznych do normy prawnej prowadzącą do przyjęcia, że złożona skarga konstytucyjna nie spełnia wymogów określonych w ustawie” (s. 2 zażalenia).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p. TK), skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał rozpatruje zażalenie w składzie trzech sędziów na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p. TK). Rozpoznając zażalenie bada zakwestionowane postanowienie pod kątem prawidłowego zidentyfikowania w nim przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

Trybunał stwierdza, że zaskarżone postanowienie jest prawidłowe, a zarzuty sformułowane w zażaleniu nie podważają podstawy odmowy nadania skardze dalszego biegu.

Wbrew twierdzeniom pełnomocnika skarżącego, pisma Prokuratora Prokuratury Krajowej z 11 marca 2019 r. (sygn. akt [...]; dalej: pismo Prokuratora) zawierającego w swej treści informację o pozostawieniu bez biegu wniosku o wniesienie skargi nadzwyczajnej z uwagi na brak podstaw do jej wniesienia (określonych w art. 89 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym; Dz. U. z 2019 r. poz. 825, ze zm.; dalej: ustawa o SN), nie można traktować jako ostatecznego rozstrzygnięcia w zakresie przysługujących skarżącemu praw lub wolności zagwarantowanych w Konstytucji, stanowiących podstawę do wniesienia skargi w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji.

Pismo to informuje jedynie skarżącego, że prokurator nie znalazł podstaw do skorzystania z przysługujących mu kompetencji do wniesienia skargi nadzwyczajnej w jego sprawie. Ma ono więc charakter wyłącznie wyjaśniający. W żaden sposób nie rozstrzyga w sposób władczy o przysługujących skarżącemu prawach lub wolnościach o charakterze konstytucyjnym. Nie nosi więc ani cech ostatecznego orzeczenia w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji RP, ani też nie można go traktować jako „inne ostateczne rozstrzygnięcie” w rozumieniu art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK. (zob. postanowienia TK z: 11 marca 1998 r., sygn. Ts 15/98, OTK ZU SUP/1999, poz. 21; 5 czerwca 1998 r., sygn. Ts 80/98, OTK ZU nr 5/1998, poz. 72; 24 sierpnia 1998 r., sygn. Ts 72/98, OTK ZU nr 5/1998, poz. 84; 13 października 1998 r., sygn. Ts 117/98, OTK ZU nr 3/99, poz. 43; 23 czerwca 1999 r., sygn. Ts 156/98, OTK ZU nr 5/1999, poz. 106; 1 grudnia 1999 r., sygn. Ts 115/99, OTK ZU nr 4/2000, poz. 115; 13 września 2000 r., sygn. Ts 128/00, OTK ZU nr 3/2001, poz. 63; 8 listopada 2000 r., sygn. Ts 132/00, OTK ZU nr 7/2000, poz. 292; 19 marca 2001 r., sygn. Ts 128/00, OTK ZU nr 3/2001, poz. 64; 7 sierpnia 2001 r., sygn. Ts 68/01, OTK ZU nr 8/2001, poz. 296; 20 listopada 2001 r., sygn. Ts 68/01, OTK ZU nr 8/2001, poz. 297; 12 grudnia 2002 r., sygn. Ts 114/02, OTK ZU nr 2/B/2003, poz. 103; 28 stycznia 2004 r., sygn. Ts 80/03, OTK ZU nr 1/B/2004, poz. 49; 30 marca 2004 r., sygn. Ts 10/04, OTK ZU nr 4/B/2004, poz. 247; 6 września 2004 r., sygn. Ts 10/04, OTK ZU nr 4/B/2004, poz. 248). Kompetencja do wystąpienia ze skargą nadzwyczajną przez prokuratora nie oznacza obowiązku, któremu odpowiada jakieś uprawnienie po stronie podmiotu składającego wniosek o jej wniesienie.

Z powyższych względów nie można więc uznać, aby skierowane do skarżącego pismo Prokuratora w sposób bezpośredni naruszało przysługujące mu prawa lub wolności znajdujące zakotwiczenie w przepisach konstytucyjnych, a tylko w takim przypadku spełniałoby wymóg, o którym mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji. W treści zażalenia nie dostarczono argumentów umożliwiających jego uwzględnienie w tym zakresie.

Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego zasadne było również przyjęcie w zaskarżonym postanowieniu o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, iż w niniejszej sprawie zakwestionowane przepisy nie stanowiły podstawy wydania – wskazanego jako ostateczne rozstrzygnięcie – pisma Prokuratora. Jak to już podkreślano w zaskarżonym postanowieniu, pismo Prokuratora wydane zostało w oparciu o treść art. 335a ust. 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 kwietnia 2016 r. – Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz. U. z 2017 r. poz. 1206, ze zm.; dalej: Regulamin wewnętrzny) w związku z art. 89 § 1 i § 2 ustawy o SN. Przy czym § 2 art. 89 ustawy o SN stanowił podstawę rozstrzygnięcia tylko w tej części, w jakiej uprawnia Prokuratora Generalnego do wniesienia skargi nadzwyczajnej. Skarżący przedmiotem skargi uczynił natomiast wymieniony przepis w zakresie, w jakim uniemożliwia on wniesienie do sądu skargi nadzwyczajnej przez profesjonalnego pełnomocnika (advokata lub radcy prawnego). Treść sformułowanych przez skarżącego zarzutów nie znajduje zatem odzwierciedlenia w treści wskazanego pisma. W sprawie nie doszło więc do faktycznego zastosowania kwestionowanego przepisu, którego skutkiem mogłoby być potraktowanie go za dopuszczalny przedmiot skargi konstytucyjnej. Tego rodzaju zależność jest zaś warunkiem koniecznym korzystania ze skargi w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji.

Wskazana przez skarżącego potrzeba wprowadzenia rozwiązania prawnego gwarantującego rozszerzenie katalogu podmiotów uprawnionych do wniesienia skargi nadzwyczajnej o profesjonalnego pełnomocnika, stanowi w istocie postulat *de lege ferenda* pod adresem ustawodawcy. Tego rodzaju postulaty nie mogą być uwzględnione przez Trybunał Konstytucyjny, który pełni jedynie rolę tzw. negatywnego prawodawcy, sprowadzającą się do eliminowania z systemu źródeł prawa obowiązujących już unormowań. Problem oceny skutków braku stosownej regulacji pozytywnej wykracza poza granice działalności orzeczniczej Trybunału.

Wbrew twierdzeniom skarżącego, Trybunał Konstytucyjny zasadnie również wskazał, że w przypadku dochodzenia ochrony prawa do sądu w trybie skargi konstytucyjnej skarżący musi udowodnić, że kwestia dopuszczalności drogi sądowej została ostatecznie rozstrzygnięta. Musi zatem wykazać, że został pozbawiony prawa do sądu i właśnie w tym celu powinien był wystąpić za pośrednictwem profesjonalnego pełnomocnika ze skargą nadzwyczajną do Sądu Najwyższego, na co zwrócił uwagę Trybunał Konstytucyjny w zaskarżonym postanowieniu. Tylko bowiem w taki sposób mógł uzyskać ostateczne orzeczenie o jego konstytucyjnym prawie do sądu. Niezrealizowanie tego obowiązku powoduje, że zarzuty skarżącego mają jedynie walor abstrakcyjny i nie znajdują potwierdzenia w akcie zastosowania kwestionowanych przepisów w sprawie, w związku z którą została wniesiona skarga konstytucyjna. Z tego względu Trybunał w postanowieniu z 30 października 2019 r. słusznie uznał, że z uwagi na brak ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie nie została wyczerpana droga prawna i tym samym nie został spełniony niezbędny warunek wniesienia skargi konstytucyjnej.

Trybunał podtrzymuje również stanowisko, które wyraził w zakwestionowanym postanowieniu w zakresie powołania art. 2 i wynikającej z niego zasady demokratycznego państwa prawnego jako samodzielnego wzorca kontroli. W ocenie Trybunału nie sposób uznać, że skarżący w analizowanym zażaleniu wykazał, iż z treści skargi oraz pisma ją uzupełniającego wynika, że naruszenie art. 2 i wynikającej z niego zasady demokratycznego państwa prawnego zostało powiązane z art. 45 ust. 1 Konstytucji.

W związku z powyższym, Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że wniesione zażalenie nie podważa podstaw odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, dlatego – zgodnie z art. 61 ust. 8 u.o.t.p. TK – postanawia jak w sentencji.